

Posudek vedoucího bakalářské práce

Název práce: Gombrichova teorie recepcce zobrazivých uměleckých děl

Autorka práce: Tereza Fejfarová

Výhodou bakalářské práce Terezy Fejfarové, která je věnována shrnutí Gombrichovy koncepce zobrazování ve výtvarném umění, je to, že je logicky a přehledně členěna. První část je věnována přehledu intelektuálních vlivů, které na E. H. Gombricha působily a přispěly k formování jeho názorů na výtvarné umění. Druhá část je věnována Gombrichovu pojetí umění jako procesu vyvolávání iluze. V jednotlivých kapitolách této části poukazuje kolegyně Fejfarová na to, že podle Gombricha tento proces vychází od umělce a směřuje k divákovi, je podmíněn danostmi vznikajícími zkušeností i danostmi genetickými a je ovlivněn významnými historickými kulturními změnami. V těchto souvislostech si Fejfarová všímá celé řady dílčích Gombrichových konceptů, jako je percepční zvyk, styl, schematičnost a inovace v zobrazování a řada jiných. Třetí část práce alespoň částečně uvádí Gombrichovy názory do širšího kontextu, konkrétně přibližuje Goodmanovu kritiku Gombrichova pojetí perspektivy jako objektivního způsobu znázorňování.

Nedá se říci, že by bakalářská práce obsahovala nějaké významné obsahové nedostatky. Na některých místech však textu dosti citelně chybí větší plynulost a formulační úplnost. To se týká především některých velice krátkých kapitol věnovaných předpokladům a charakteristikám práce umělce. Některé věty v této části jsou v podstatě nesrozumitelné, například: „V zobrazování podmíněné drilem, například u umělců zabývajících se písmem, se otázka co a jak neustále překrývá“ (s. 30). Za bližší vysvětlení by stála i následující pasáž: „Při zobrazování umělec nanese na plátno nějakou naučenou konfiguraci, koncept ze své mysli, která mu poté slouží jako odrazový můstek pro následnou tvorbu zobrazení. Toto počáteční schéma získá právě pomocí improvizace, při použití pomocných skic, případně se jej mechanicky naučí nebo dohledá například v učebnici věnující se kresbě“ (s. 31).

Zejména tyto případy dokazují, že text nebyl před odevzdáním zcela dopracován, jeho formulace nebyly dostatečně domyšleny a kriticky zváženy. Celkově text působí dojmem referátu o podstatných aspektech Gombrichovy koncepce, i když referátu dlouhého, poměrně fundovaného a samostatně provedeného. Autorce se také nepodařilo od koncepce, o které referuje, získat odstup dostatečný k tomu, aby ji zhodnotila, aby poukázala na její přednosti a případné slabiny.

Předložený text je na poměrně dobré stylistické úrovni, v případě některých vět však došlo k vyšínutím z vazeb. Vůči textu je však možné vznášet i některé další formální výhrady. Kolegyně Fejfarová si usnadňuje práci, když nepřekládá citáty a uvádí je v textu v angličtině. Ani název Freudova pojednání *Vtip a jeho vztah k nevědomí* neměl být uveden v angličtině. Za podstatnější však považuji to, že vybranou sekundární literaturu, konkrétně monografii Františka Mikše *Gombrich. Tajemství obrazu a jazyk umění: pozvání k dějinám a teorii umění* používá kolegyně Fejfarová v textu poněkud nestandardně, v podstatě jako rovnocennou literaturu primární. Některé pasáže její práce jsou vytvořeny jen na základě této monografie.

Přes uvedené nedostatky se domnívám, že předložená bakalářská práce Terezy Fejfarové je práce, kterou lze považovat za přijatelné zvládnutí vytyčeného úkolu. **Doporučuji ji tedy k obhajobě** a navrhuji ji hodnotit stupněm **velmi dobře**.

V Praze dne 4. 9. 2015

PhDr. Miloš Ševčík, Ph.D.